

2023-08-24
Fi2023/02301**Finansdepartementet**Myndigheten för digital förvaltning
E-hälsomyndigheten
Socialstyrelsen

Uppdrag att stödja kommunernas användning av artificiell intelligens inom socialtjänsten

Regeringens beslut

Regeringen ger Myndigheten för digital förvaltning (Digg), E-hälsomyndigheten och Socialstyrelsen i uppdrag att erbjuda kompetenshöjande insatser till kommuner som stöd i hur de på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt kan använda artificiell intelligens (AI) inom socialtjänsten. Digg ska samordna myndigheternas arbete.

Under genomförandet av uppdraget ska myndigheterna tillsammans med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) föra dialog med ett urval av kommuner.

Redovisning av uppdraget ska ske till Regeringskansliet (Finansdepartementet) senast den 23 januari 2024.

För uppdraget får Digg under 2023 använda högst 3 000 000 kronor som ska redovisas mot det inom utgiftsområde 22 Kommunikationer för budgetåret 2023 uppförda anslaget 2:7 Digital förvaltning, anslagsposten 2 Digital förvaltning. Medlen får användas även för E-hälsomyndighetens och Socialstyrelsens respektive kostnader för genomförandet av uppdraget.

För uppdraget får E-hälsomyndigheten och Socialstyrelsen under 2023 även använda högst 500 000 kronor vardera som ska redovisas mot det under utgiftsområde 22 Kommunikationer för budgetåret 2023 uppförda anslaget 2:7 Digital förvaltning, anslagsposten 2 Digital förvaltning. Medlen betalas ut engångsvis efter rekvisition till Digg senast den 1 december 2023.

Medel som inte har använts för avsett ändamål ska återbetalas senast den 31 mars 2024 till Digg. Vid samma tidpunkt ska en ekonomisk redovisning av använda medel lämnas till Digg.

Redovisning, rekvisition och återbetalning ska hänvisa till diarienumret för detta beslut.

Närmare om uppdraget

Myndigheterna ska inom ramen för uppdraget erbjuda kompetenshöjande insatser till kommuner som stöd i hur de på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt kan använda AI inom socialtjänsten. Insatserna ska syfta till att höja kommunernas grundläggande kunskap om användning av AI och fokusera på åtgärder för en ökad användning av AI inom socialtjänstens verksamhet med hänsyn till de bestämmelser som reglerar socialtjänsten. I uppdraget ingår att utifrån befintliga exempel på AI-användning inom socialtjänsten sprida erfarenheter och information om insatser som kan stödjas genom AI och datadrivna insikter samt de förutsättningar som krävs för att använda AI i praktiken, bl.a. med hänsyn till skyddet av den personliga integriteten. Informationen kan även inkludera exempel på vidareutveckling av redan etablerad AI-användning inom socialtjänstens verksamhet. Myndigheterna bör i de kompetenshöjande insatserna utgå från befintliga lösningar som förenklar informationsutbyte och enhetlighet i hantering av socialtjänstens verksamhet.

Skälen för regeringens beslut

Det riksdagsbundna målet för digitaliseringspolitiken är att Sverige ska vara bäst i världen på att använda digitaliseringens möjligheter (prop. 2011/12:1 utg.omr. 22, bet. 2011/12:TU1, rskr. 2011/12:87). Regeringens mål för digitaliseringen av den offentliga förvaltningen är en enklare vardag för medborgare, en öppnare förvaltning som stöder innovation och delaktighet samt högre kvalitet och effektivitet i verksamheten (prop. 2021/22:1 utg.omr. 22). Digg har beräknat att Sverige skulle kunna göra stora vinster i form av högre produktivitet, ökade intäkter och minskade felaktiga utbetalningar om dagens AI-teknik skulle användas fullt ut i Sveriges offentliga förvaltning (delrapport i regeringsuppdraget I2019/01416 samt I2019/01020). Arbetsförmedlingen, Bolagsverket, Digg och Skatteverket fick under 2021 ett uppdrag för att främja offentlig förvaltnings förmåga att använda AI i syfte att stärka Sveriges välfärd och konkurrenskraft (I2021/01825). Uppdraget slutredovisades i januari 2023 och resulterade bl.a.

i en samarbetsplattform som uppmuntrar till lärande, delande och vidareutnyttjande av AI-användning inom offentlig förvaltning.

Den 1 juli 2022 trädde en lagändring i kommunallagen (2022:638) i kraft som ger rätt till kommuner och regioner att delegera beslutsfattande till en automatiserad beslutsfunktion (prop. 2021/22:125, bet. 2021/22:KU36, rskr. 2021/22:316). För att kunna frigöra resurser och förkorta handläggningstider i viktiga verksamheter inom socialtjänsten och närliggande områden som t.ex. kommunal hälso- och sjukvård kan automatisering av verksamhetsprocesser med hjälp av AI vara en väg framåt.

AI är ett viktigt verktyg för att kunna möta framtidens behov av vård och omsorg samtidigt som det även finns juridiska och etiska utmaningar med AI inom hälso- och sjukvården. E-hälsomyndigheten har mot denna bakgrund tagit fram ett underlag för att bidra till ökad kunskap på området (2020/00180). För att stötta kommunerna har SKR tagit fram en rapport som utreder hur rättsläget ser ut för socialtjänsten att använda AI i sin verksamhet (Användning av AI inom socialtjänsten, SKR 2023).

Socialstyrelsen fick i sitt regleringsbrev för 2019 i uppdrag att under det året genomföra en kartläggning av utbredning och inriktning på AI i hälso- och sjukvården. De områden där Socialstyrelsen identifierade att AI-stöd har införts är bl.a. patientkontakt, övervakning och telemedicin, t.ex. digital vård eller fallprevention i hemmet via sensorer. I kartläggningen framkommer att flera nationella och internationella aktörer har identifierat ett behov av kompetensutveckling inom AI. Genom att erbjuda stöd till kommuner för deras användning av AI inom socialtjänsten genom kompetenshöjande insatser, kan det ges förutsättningar för en mer effektiv användning av ny teknik. Även att sprida information om befintliga exempel för användning av AI som är enhetliga inom den kommunala förvaltningen, kan ge förutsättningar för ett förbättrat internt och externt informationsutbyte.

Därför ger regeringen Digg, E-hälsomyndigheten och Socialstyrelsen i uppdrag att stödja kommunernas användning av AI inom socialtjänsten i praktiken, genom kompetenshöjande insatser.

På regeringens vägnar

Erik Slottner

Miriam Ben Hadj Ali

Kopia till

Socialdepartementet/SOF och SL
Finansdepartementet/BA och K